

From Intimacy to Distance: A Cultural-Linguistic Analysis of Apology and Request in Persian and Finnish

Masoumeh Yazdan panah * 0000-0002-3402-8154

Department of Linguistic Islamic Azad university, Central branch, Tehran, Iran.

Email: myazdanpanah42@yahoo.com

Maryam Iraj * 0000-0001-7026-7606

Department of Linguistic Islamic Azad university, Central branch, Tehran, Iran.

Email: miraji180@gmail.com

Foroogh Kazemi *** 0000-0001-6635-0036

Department of Linguistic Islamic Azad university, Central branch, Tehran, Iran.

Email: f.kazemi86@yahoo.com

ABSTRACT

This research investigates linguistic and cultural differences in expressing politeness between Persian and Finnish languages. The primary focus is on the two concepts of "apology and request." Employing linguistic and cultural analytical methods, the author demonstrates how these two languages differ in expressing politeness and respect. This study addresses two fundamental questions: 1. How do linguistic and cultural differences impact the expression of politeness in Persian and Finnish languages? 2. What factors contribute to the variations in the use of apologies and requests in these two languages? The findings of this research indicate that linguistic and cultural differences play a significant role in how politeness is expressed in Persian and Finnish. Due to its cultural and social structure, the Persian language tends to employ more polite and formal expressions, whereas the Finnish language, characterized by its straightforward and direct culture, prefers more explicit and unembellished expressions. These disparities highlight the profound influence of culture on language and interpersonal communication. Furthermore, in Persian, negative politeness strategies are employed for expressing apologies and requests, emphasizing deference and humility. In contrast, Finnish culture, with its emphasis on directness and simplicity, uses fewer such expressions, reflecting a preference for clarity and honesty. These findings underscore the importance of understanding these cultural and linguistic differences for improving intercultural communication and social interactions.

ARTICLE INFO

Article history:

Received: 13 October 2024

Received in revised form:

10 September 2025

Accepted: 13 September 2025

Available online:
Summer2025

Keywords:

*Linguistic politeness,
Apology, Request, Persian
language, Finnish
language, Cultural
analysis.*

Yazdan Panah, M. , Iraj, M. and Kazemi, F. (2025). A Comparative Analysis of Politeness Strategies in Apology Expressions in Persian and Finnish Using Brown and Levinson's Theory *Journal of Foreign Language Research*, 15(2), 195-209. <http://doi.org/10.22059/jflr.2025.383556.1159>

© The Author(s).

Publisher: The University of Tehran Press.

DOI: <http://doi.org/10.22059/jflr.2025.383556.1159>

* Masoumeh Yazdan panah PhD candidate Linguistic Islamic Azad university, Central branch, Tehran, Iran

✉* Maryam Iraj Assistant Professor Linguistic Islamic Azad university, Central branch, Tehran, Iran

*** Foroogh Kazemi Associate Professor Linguistic Islamic Azad university, Central branch, Tehran, Iran

بررسی تطبیقی ادب در زبانهای فارسی و فنلاندی: تحلیل پوزش و تقاضا

معصومه یزدان پناه *

گروه زبانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرکزی، تهران، ایران

رایانامه: myazdanpanah42@yahoo.com

مریم ایرجی **

گروه زبانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرکزی، تهران، ایران

رایانامه: miraji180@gmail.com

فروغ کاظمی ***

گروه زبانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرکزی، تهران، ایران

رایانامه: f.kazemi86@yahoo.com

چکیده

در این پژوهش به بررسی تفاوت‌های زبانی و فرهنگی در شیوه‌های بروز ادب بین زبانهای فارسی و فنلاندی پرداخته شده است. تمرکز اصلی بر روی دو مفهوم «پوزش و تقاضا» می‌باشد. نویسنده با استفاده از روشهای تحلیل زبان‌شناختی و فرهنگی، نشان می‌دهد که چگونه این دو زبان در شیوه‌های بروز ادب و احترام تفاوت دارند. این پژوهش به دو سؤال اساسی پاسخ می‌دهد: ۱. چگونه تفاوت‌های زبانی و فرهنگی بر بیان ادب در زبانهای فارسی و فنلاندی تأثیر می‌گذارد؟ ۲. چه عواملی باعث تفاوت در استفاده از پوزش و تقاضا در این دو زبان می‌شوند؟ نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که تفاوت‌های زبانی و فرهنگی نقش مهمی در نحوه بیان ادب در زبانهای فارسی و فنلاندی دارند. زبان فارسی به دلیل ساختار فرهنگی و اجتماعی خود، تمایل بیشتری به استفاده از عبارات مؤدبانه و رسمی دارد، درحالی‌که زبان فنلاندی به دلیل فرهنگ ساده و رک‌گویی خود، تمایل بیشتری به استفاده از عبارات صریح و بی‌آلایش دارد. این تفاوت‌ها نشان‌دهنده تأثیر عمیق فرهنگ بر زبان و نحوه ارتباطات بین‌فردی است. علاوه بر این، در زبان فارسی، راهبردهای ادب سلبی برای بیان پوزش و تقاضا به کار می‌روند که بر احترام و تواضع تأکید دارند. در مقابل، فرهنگ فنلاندی با تأکید بر صراحت و سادگی، استفاده کمتری از این عبارات دارد که نشان‌دهنده تمایل به شفافیت و صداقت است. این یافته‌ها اهمیت درک این تفاوت‌های فرهنگی و زبانی را برای بهبود ارتباطات بین‌فرهنگی و تعاملات اجتماعی برجسته می‌کند.

اطلاعات مقاله

تاریخ ارسال: ۱۴۰۴/۰۷/۲۲

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۴/۰۶/۱۹

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۶/۲۲

تاریخ انتشار: تابستان ۱۴۰۴

نوع مقاله: علمی پژوهشی

کلید واژگان:

ادب زبانی، پوزش، تقاضا، زبان فارسی، زبان فنلاندی، تحلیل فرهنگی..

یزدان پناه، معصومه، ایرجی، مریم و کاظمی، فروغ. (۱۴۰۴). تحلیل تطبیقی راهبردهای ادب در بیان پوزش، در زبانهای فارسی و فنلاندی با استفاده از نظریه براون و لوینسون. *پژوهشهای زبان‌شناختی در زبانهای خارجی*، ۱۵ (۲)، ۱۹۵-۲۰۹.

DOI: http://doi.org/ 10.22059/jflr.2025.383556.1159

© The Author(s).

Publisher: The University of Tehran Press.

DOI: http://doi.org/ 10.22059/jflr.2025.383556.1159

* ۱ معصومه یزدان پناه دانشجوی دکترا، زبانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرکزی، تهران، ایران

** مریم ایرجی گروه زبانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرکزی، تهران، ایران

*** فروغ کاظمی دانشیار، دکترای تخصصی زبانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرکزی، تهران، ایران

ادب و احترام در مکالمات روزمره نقش بسیار مهمی در تعاملات اجتماعی ایفا می‌کنند و تفاوت‌های زبانی و فرهنگی می‌توانند تأثیر بسزایی بر نحوه بیان ادب داشته باشند. این مقاله به بررسی تفاوت‌های زبانی و فرهنگی در بیان ادب در دو زبان فارسی و فنلاندی می‌پردازد. تمرکز اصلی این مطالعه بر روی دو عمل گفتاری مهم، یعنی پوزش و تقاضا است که در هر دو فرهنگ به‌عنوان شاخصه‌های مهم ادب شناخته می‌شوند. زبان فارسی به‌عنوان زبان رسمی ایران و زبان فنلاندی به‌عنوان زبان رسمی فنلاند، هر دو دارای ساختارها و هنجارهای فرهنگی خاص خود هستند که بر نحوه بیان ادب تأثیر می‌گذارند.

در فرهنگ فارسی، پوزش و تقاضا معمولاً با استفاده از عبارات مؤدبانه و احترام‌آمیز بیان می‌شوند که نشان‌دهنده اهمیت بالای ادب در تعاملات اجتماعی است. در مقابل، در فرهنگ فنلاندی، گرچه ادب نیز مهم است اما شیوه‌های بیان آن ممکن است ساده‌تر و مستقیم‌تر باشند. با استفاده از نظریه براون و لوینسون (۱۹۸۷)، این تحقیق به تحلیل و مقایسه راهبردهای ادب در این دو زبان می‌پردازد تا تفاوت‌ها و شباهت‌های موجود را شناسایی کند. نظریه براون و لوینسون (۱۹۸۷) به‌عنوان یکی از نظریه‌های برجسته در حوزه ادب و احترام، به ما کمک می‌کند تا راهبردهای مختلفی که افراد در موقعیت‌های مختلف برای حفظ ادب و احترام به کار می‌برند را درک کنیم.

مسئله اصلی این تحقیق این است که چگونه تفاوت‌های فرهنگی و زبانی بین فارسی و فنلاندی بر نحوه بیان پوزش و تقاضا تأثیر می‌گذارند و این تفاوت‌ها چه تأثیری بر تعاملات بین فرهنگی دارند. این مطالعه با استفاده از روش‌های کیفی و کمی به بررسی داده‌های زبانی و فرهنگی می‌پردازد. داده‌های این تحقیق از طریق مصاحبه‌ها، پرسش‌نامه‌ها و تحلیل متون جمع‌آوری شده‌اند. تحلیل داده‌ها نشان می‌دهد که تفاوت‌های فرهنگی و زبانی می‌توانند تأثیرات عمیقی بر نحوه بیان ادب داشته باشند و این تفاوت‌ها می‌توانند به درک بهتر تعاملات بین فرهنگی کمک کنند. این تحقیق همچنین به بررسی تأثیرات جهانی شدن و تغییرات اجتماعی بر نحوه بیان ادب در این دو فرهنگ می‌پردازد و نشان می‌دهد که چگونه این تغییرات می‌توانند به تحولات در راهبردهای ادب منجر شوند. در نهایت، این مقاله به اهمیت آموزش و آگاهی‌بخشی در زمینه تفاوت‌های فرهنگی و زبانی در بیان ادب تأکید می‌کند و

پیشنهاداتی برای بهبود تعاملات بین فرهنگی ارائه می‌دهد. این تحقیق می‌تواند به پژوهشگران، معلمان و افرادی که در محیط‌های چند فرهنگی فعالیت می‌کنند، کمک کند تا با درک بهتری از تفاوت‌های فرهنگی و زبانی، تعاملات مؤثرتری داشته باشند. هدف از این مطالعه، ارائه درکی عمیق‌تر از تأثیرات فرهنگی بر استفاده از راهبردهای ادب و کمک به بهبود تعاملات بین فرهنگی است. با شناخت بهتر این تفاوت‌ها، می‌توان به ارتقاء فهم و تعاملات مثبت بین افراد از فرهنگ‌های مختلف کمک کرد. این پژوهش می‌تواند به‌عنوان منبعی ارزشمند برای محققان، زبان‌شناسان و افرادی که به دنبال بهبود مهارت‌های ارتباطی بین فرهنگی هستند، مورد استفاده قرار گیرد.

۲- اهمیت و نوآوری پژوهش:

ادب و احترام در ارتباطات انسانی نقش بسیار مهمی ایفا می‌کنند و در فرهنگ‌های مختلف به شیوه‌های گوناگونی بروز می‌یابند. در این راستا، نظریه‌های مختلفی برای تحلیل و درک این پدیده ارائه شده‌اند که یکی از برجسته‌ترین آنها نظریه ادب براون و لوینسون (۱۹۸۷) است. این نظریه به بررسی راهبردهای ادب در زبان‌های مختلف می‌پردازد و نشان می‌دهد که چگونه افراد در موقعیت‌های مختلف از این راهبردها برای حفظ وجهه خود و دیگران استفاده می‌کنند. اهمیت این مطالعه در این است که با استفاده از نظریه براون و لوینسون (۱۹۸۷)، به تحلیل و مقایسه راهبردهای ادب در زبان‌های فارسی و فنلاندی می‌پردازد تا تفاوت‌ها و شباهت‌های موجود را شناسایی کند. نظریه براون و لوینسون (۱۹۸۷) به‌عنوان یکی از نظریه‌های برجسته در حوزه ادب و احترام، به ما کمک می‌کند تا راهبردهای مختلفی که افراد در موقعیت‌های مختلف برای حفظ ادب و احترام به کار می‌برند را درک کنیم.

۳- بیان مسئله:

مهم‌ترین ساختار که اثر مستقیم بر شخصیت و نحوه تعاملات فرد دارد، فرهنگی است که وی در آن رشد و تربیت یافته است. هر قومی آداب و رسوم و ارزش‌های اجتماعی خاص خود را دارد که از آن به‌عنوان فرهنگ یاد می‌شود (ساسانی و همکاران، ۱۴۰۲). گذر از ساختارهای فرهنگی که طی سالهای متمادی در فرد نفوذ کرده، به‌آسانی ممکن نیست. هر فرد در کلیت خود، یک فرهنگ است و اصل اساسی ارتباطات بین فرهنگی این است که مردم از طریق فرهنگ، ارتباط برقرار کنند. شیوه‌های ارتباطی و کنشی، الگوهای زبانی و وضعیت‌های غیرکلامی افراد را فرهنگ آنها تعیین می‌کند

(یوسف‌زاده اربط، ۱۳۹۵، ۸۵). ارتباطات به‌طور پیچیده به فرهنگ بافته شده است. فرهنگ فرایند ارتباطی را شکل داده و تقویت می‌کند. از این رو، همبستگی قوی میان فرهنگ و زبان وجود دارد (همان ۸۶).

زبان و فرهنگ به‌طور عمیقی با یکدیگر مرتبط هستند و هر یک بر دیگری تأثیر می‌گذارند. زبان ابزار اصلی انتقال دانش، ارزش‌ها، باورها و سنت‌های فرهنگی است. از طریق زبان، افراد می‌توانند داستان‌ها، تاریخچه‌ها و تجربیات فرهنگی خود را به نسل‌های بعد یا به فرهنگ‌ها و کشورهای دیگر منتقل کنند. از طرفی دیگر، زبان می‌تواند بازتاب‌دهنده نگرش‌ها و ارزش‌های فرهنگی باشد (همان). به‌عنوان مثال، در برخی فرهنگ‌ها مثل فرهنگ ایرانی، استفاده از عبارات‌های احترام‌آمیز بسیار مهم است، درحالی‌که در فرهنگ‌هایی مثل کشور فنلاند، بیان صریح و بی‌آلایش ترجیح داده می‌شود. این پژوهش به پژوهشگران علم زبان‌شناسی کمک می‌کند تفاوت‌های موجود زبانی بین دو فرهنگ مختلف را بهتر درک کنند و نشان دهند که چگونه فرهنگ‌ها و زبان‌ها بر نحوه شیوه‌های بروز ادب تأثیر می‌گذارند و این موضوع چقدر در ارتباط روزمره مهم است. با توجه به جهانی شدن و افزایش تعاملات بین‌فرهنگی، درک تفاوت‌های زبانی و فرهنگی می‌تواند به افراد کمک کند تا با دیگران به شیوه‌های مؤثرتر و با احترام بیشتری ارتباط برقرار کنند. این پژوهش می‌تواند به‌عنوان یک منبع آموزشی برای افرادی که در محیط‌های چندفرهنگی کار می‌کنند یا زندگی می‌کنند، مفید باشد. در جوامع مختلف، نحوه شیوه‌های ب و احترام می‌تواند به‌شدت متفاوت باشد و این تفاوت‌ها می‌توانند به سوءتفاهم‌ها و مشکلات ارتباطی منجر شوند. در این پژوهش، تمرکز بر روی دو مفهوم «پوزش و تقاضا» است که از مهم‌ترین جنبه‌های ادب زبانی محسوب می‌شوند. مسئله اصلی در این پژوهش این است که چگونه تفاوت‌های زبانی و فرهنگی بر بیان ادب در زبان‌های فارسی و فنلاندی تأثیر می‌گذارند و چه عواملی باعث تفاوت در استفاده از پوزش و تقاضا در این دو زبان می‌شوند؟ اهمیت مسئله در درک این تفاوت‌هاست که می‌تواند به بهبود ارتباطات بین‌فرهنگی کمک کند و از سوءتفاهم‌ها جلوگیری کند و کاربرد این پژوهش این است که می‌تواند به زبان‌شناسان و محققان فرهنگی در درک بهتر نقش «فرهنگ» در شکل‌گیری زبان و نحوه استفاده از آن کمک کند و در این پژوهش سؤال این است که چگونه می‌توان بررسی تطبیقی

ادب در زبان‌های فارسی و فنلاندی، تحلیل پوزش و تقاضا را بیان کرد؟

۴- مبانی نظری:

افراد در برخوردها و روابط اجتماعی همواره تلاش می‌کنند که ارزش اجتماعی آنان مورد تهدید واقع نشود. این ارزش اجتماعی که فرد سعی می‌کند که آسیبی از جانب دیگران به آن وارد نشود، همان «وجهه» نام دارد که براون و لوینسون (۱۹۸۷) با وجهه به‌عنوان یک اصطلاح اصلی در بیان ادب و یک تجربه دوگانه از «وجهه مثبت و منفی» برخورد می‌کنند. «وجهه منفی» خواسته‌های هر فرد بزرگسال از مجموعه کلامی است به‌طوری که افراد دیگر مانع از آن نشوند، درحالی‌که «وجهه مثبت» خواسته هر فرد بزرگسال از مجموعه کلامی است به‌طوری که حداقل چند نفر آن را بپذیرند و با آن موافق باشند. احتمال اینکه فرد برای حفظ وجهه خود به‌صورت کلامی یا غیرکلامی به وجهه فرد مقابل حمله کند که برخلاف وجهه و یا خواسته گوینده است، وجود دارد. در حقیقت، این عمل «تهدید وجهه» نامیده می‌شود (رضایی، ۱۴۰۳: ۸۱). وجهه منفی زمانی تهدید می‌شود که گوینده قصد ندارد سخنان هم‌کلام او مثل تقاضا یا پوزش بدون مانع باشد، برخلاف وجهه منفی، وجهه مثبت زمانی تهدید می‌شود که گوینده هیچ توجهی به کلام هم‌صحبت خود اعم از پوزش (تهدید وجهه برای گوینده) یا تقاضا (تهدید وجهه برای مخاطب) ندارد.

اهمیت این پژوهش در آموزش و آگاهی‌بخشی است. این پژوهش می‌تواند به‌عنوان یک منبع آموزشی برای افرادی که در محیط‌های چندفرهنگی کار می‌کنند یا زندگی می‌کنند، مفید باشد. درک تفاوت‌های زبانی و فرهنگی می‌تواند به افراد کمک کند تا با دیگران به شیوه‌های مؤثرتر و با احترام بیشتری ارتباط برقرار کنند و شناخت تفاوت‌های فرهنگی و زبانی می‌تواند به کاهش سوءتفاهم‌ها و مشکلات ارتباطی کمک کند. این چهارچوب نظری جامع و کامل به ما کمک می‌کند تا پژوهش خود را در زمینه‌ای علمی و معتبر قرار دهیم و نتایج به‌دست‌آمده را به‌طور منطقی و مستدل تفسیر کنیم.

پرسش‌های پژوهش:

۱) چگونه تفاوت‌های زبانی و فرهنگی بر بیان ادب در زبان‌های فارسی و فنلاندی تأثیر می‌گذارند؟

۲) چه عواملی باعث تفاوت در استفاده از پوزش و تقاضا در این دو زبان می‌شوند؟

۵- فرضیه‌های پژوهش:

۱) زبان فارسی، به واسطه ساختار فرهنگی و اجتماعی خود، گرایش بیشتری به استفاده از عبارات مؤدبانه و رسمی دارد. در مقابل، زبان فنلاندی به دلیل فرهنگ ساده و رک‌گویانه خود، تمایل بیشتری به بهره‌گیری از عبارات صریح و بی‌آلایش دارد. ۲) تفاوت‌های فرهنگی، اجتماعی و زبانی میان فارسی‌زبان‌ها و فنلاندی‌زبان‌ها، منجر به تفاوت‌های قابل توجهی در نحوه استفاده از پوزش و تقاضا در این دو زبان می‌شود.

۶- اهداف پژوهش:

در این پژوهش تلاش می‌شود تا تحلیل و مقایسه‌ای جامع از راهبردهای ادب در بیان پوزش در زبانهای فارسی و فنلاندی ارائه شود، که این هدف بررسی نحوه استفاده از عبارات مؤدبانه و احترام‌آمیز در پوزش روزمره در هر دو زبان است. هدف دیگر در این پژوهش، تحلیل و مقایسه راهبردهای ادب در بیان تقاضا در زبانهای فارسی و فنلاندی است، که این هدف هم به بررسی نحوه استفاده از عبارات مؤدبانه و احترام‌آمیز در تقاضاهای روزمره در هر دو زبان می‌پردازد. هدف سوم در این پژوهش، شناسایی تفاوت‌ها و شباهت‌های فرهنگی در استفاده از راهبردهای ادب می‌باشد. این هدف به بررسی تأثیرات فرهنگی بر نحوه بیان ادب در هر دو زبان می‌پردازد. در واقع اهداف این پژوهش، تحلیل تفاوت‌های زبانی و فرهنگی در بیان ادب بین زبان‌های فارسی و فنلاندی است و شناسایی عوامل فرهنگی و اجتماعی که بر نحوه بیان پوزش و تقاضا در این دو زبان تأثیر می‌گذارد. هدف دیگر آن، ارائه راهکارهایی برای بهبود ارتباطات بین فرهنگی بر اساس یافته‌های پژوهش است.

۷- چهارچوب نظری پژوهش:

چهارچوب نظری این پژوهش بر اساس نظریه‌های موجود در حوزه ادب و احترام، زبان‌شناسی اجتماعی و ارتباطات بین فرهنگی بنا شده است. این چهارچوب به ما کمک می‌کند تا تفاوت‌ها و شباهت‌های موجود در بیان ادب در دو زبان فارسی و فنلاندی را بهتر درک کنیم. ادب و احترام به عنوان رفتارها و گفتارهایی که نشان‌دهنده احترام به دیگران هستند، مفاهیم کلیدی این پژوهش را تشکیل می‌دهند. پوزش به عنوان عمل گفتاری که به منظور عذرخواهی و ابراز ندامت انجام می‌شود و تقاضا به عنوان عمل گفتاری که به منظور درخواست چیزی از دیگران انجام می‌شود، از دیگر مفاهیم مهم این تحقیق هستند. فرهنگ نیز به عنوان مجموعه‌هایی از ارزشها، باورها، آداب و رسوم که در یک جامعه وجود دارد، نقش مهمی در این پژوهش ایفا می‌کند. زبان‌شناسی اجتماعی به مطالعه

چگونگی تأثیر زبان بر تعاملات اجتماعی و بالعکس می‌پردازد و به ما کمک می‌کند تا روابط بین زبان و فرهنگ را بهتر درک کنیم.

نظریه ادب براون و لوینسون، که در سال ۱۹۸۷ معرفی شد، یکی از نظریه‌های برجسته در حوزه زبان‌شناسی اجتماعی است که به تحلیل راهبردهای ادب در مکالمات روزمره می‌پردازد. این نظریه بر اساس مفهوم «وجهه» (face) بنا شده است که به دو نوع تقسیم می‌شود: وجهه مثبت و وجهه منفی (براون و لوینسون، ۱۹۸۷، ۶۰).

۱) وجهه مثبت: این نوع وجهه به نیاز فرد برای تأیید و پذیرش از سوی دیگران اشاره دارد. افراد تمایل دارند که دیگران آنها را دوست داشته باشند و به آنها احترام بگذارند. راهبردهای ادب مثبت شامل استفاده از عبارات محبت‌آمیز، تعریف و تمجید و نشان دادن علاقه به نظرات و احساسات دیگران است (براون و لوینسون، ۱۹۸۷، ۶۱).

۲) وجهه منفی: این نوع وجهه به نیاز فرد برای استقلال و آزادی از دخالت دیگران اشاره دارد. افراد تمایل دارند که دیگران به حریم شخصی آنان احترام بگذارند و آنها را مجبور به انجام کاری نکنند. راهبردهای ادب منفی شامل استفاده از عبارات مؤدبانه، پوزش و نشان دادن احترام به حریم شخصی دیگران است (همان).

براون و لوینسون (۱۹۸۷) معتقدند که در هر مکالمه‌ای، افراد سعی می‌کنند تا وجهه مثبت و منفی خود و دیگران را حفظ کنند. برای این منظور، آنها از راهبردهای مختلفی استفاده می‌کنند که به دو دسته کلی تقسیم می‌شوند: راهبردهای ادب مثبت یا ایجابی و راهبردهای ادب منفی یا سلبی (همان).

راهبردهای ادب مثبت یا ایجابی: این راهبردها شامل اقداماتی است که به تقویت وجهه مثبت فرد مقابل کمک می‌کند. این راهبردها عبارتند از: ۱. توجه به علایق، خواسته‌ها و نیازهای مخاطب. ۲. اغراق (در علایق، حمایت و همدردی با مخاطب). ۳. افزودن بر علاقه و رغبت مخاطب. ۴. استفاده از نشانگرهای میان گروهی. ۵. جستن توافق. ۶. خودداری از خطاب مستقیم و قبول درخواست. ۷. پیش فرض / ایجاد ادعای زمینه مشترک. ۸. طنز. ۹. بیان یا پیش فرض گرفتن اینکه گوینده از خواسته‌های مخاطب مطلع است و آنها را می‌پسندد. ۱۰. پیشنهاد و قول. ۱۱. خوش بین بودن. ۱۲. درگیر کردن گوینده و شنونده در یک فعالیت. ۱۳. ارائه دلیل. ۱۴. فرض را بر رابطه متقابل گذاشتن. ۱۵. هدیه دادن به مخاطب (آهنگر، ۱۴۰۱، ۴۰۴).

راهبردهای ادب منفی: این راهبردها شامل اقداماتی است که به حفظ وجهه منفی فرد مقابل کمک می‌کند. این راهبردها عبارتند از: ۱. بیان غیرمستقیم متداول. ۲. سؤال، نشانگر احتیاط. ۳. بدبین بودن. ۴. به حداقل رسانی تهدید یا تحمیل. ۵. احترام گذاشتن. ۶. عذرخواهی. ۷. شخصی‌زدایی گوینده و شنونده. ۸. بیان کنش تهدیدکننده وجهه به صورت یک قانون عمومی. ۹. اسم‌سازی. ۱۰. بیان آشکار مدیون بودن به شنونده و مدیون نبودن شنونده (همان).

نظریه براون و لوینسون (۱۹۸۷) به ما کمک می‌کند تا درک بهتری از نحوه استفاده از راهبردهای ادب در مکالمات روزمره داشته باشیم و تفاوت‌های فرهنگی و زبانی در این زمینه را تحلیل کنیم. این نظریه به‌ویژه در تحلیل تفاوت‌های زبانی و فرهنگی در بیان ادب در زبانهای فارسی و فنلاندی مفید است.

نظریه براون و لوینسون (۱۹۸۷) به بررسی راهبردهای ادب و احترام در ارتباطات بین فردی می‌پردازد. براون و لوینسون معتقدند که افراد برای حفظ وجهه خود و دیگران از راهبردهای مختلفی استفاده می‌کنند. راهبردهای ادب مثبت تلاش برای ایجاد و حفظ روابط مثبت با دیگران و راهبردهای ادب منفی تلاش برای احترام به استقلال و حریم شخصی دیگران را شامل می‌شوند. نظریه ارتباطات بین فرهنگی نیز به بررسی چگونگی تأثیر فرهنگ بر ارتباطات بین فردی می‌پردازد و نشان می‌دهد که فرهنگ‌های مختلف ممکن است شیوه‌های متفاوتی برای بیان ادب و احترام داشته باشند. نظریه نسبیت زبانی سایبر-وورف بیان می‌کند که زبان بر تفکر و درک افراد از جهان تأثیر می‌گذارد و تفاوت‌های زبانی می‌توانند به تفاوت‌های فرهنگی و رفتاری منجر شوند. نظریه تحلیل گفتمان نیز به بررسی چگونگی استفاده از زبان در متون و مکالمات می‌پردازد و به تحلیل ساختارهای زبانی و معنایی در بیان ادب کمک می‌کند.

۸- پیشینه پژوهش:

تحقیقات پیشین در زمینه تفاوت‌های زبانی و فرهنگی نشان داده‌اند که زبان و فرهنگ به‌طور عمیقی با یکدیگر مرتبط هستند و تفاوت‌های فرهنگی می‌توانند تأثیر بسزایی بر نحوه استفاده از زبان داشته باشند. یکی از مطالعات برجسته در این زمینه، تحقیق هولمز (هولمز، ۱۹۹۵، ۱۵۶) است که به بررسی تفاوت‌های فرهنگی در بیان پوزش در زبانهای انگلیسی و مائوری پرداخته است. این مطالعه نشان می‌دهد که افراد

انگلیسی‌زبان تمایل دارند از عبارات مستقیم‌تر و ساده‌تر برای پوزش استفاده کنند، درحالی‌که افراد مائوری زبان از عبارات پیچیده‌تر و مؤدبانه‌تر استفاده می‌کنند.

از نظر کوهن و اولشتاین (۱۹۸۱) فرایندهای پیچیده‌ای مانند پوزش و تقاضا، دارای راهبردهای متفاوتی هستند که از سوی گوینده آگاه به زبان، با نظم و ترتیب خاصی به کار گرفته می‌شوند. در این زمینه، پنج راهبرد اصلیشناسایی شده است که عبارتند از: بیان، پذیرش مسئولیت، توضیح علت، پیشنهاد و قول (کوهن و اولشتاین، ۱۹۸۱: ۲۵-۱۱۹).

در مطالعه دیگر، (بلوم کالکا و اولشتاین، ۱۹۸۴، ۱۹۷) به بررسی تفاوت‌های فرهنگی در بیان تقاضا در زبانهای انگلیسی و عبری پرداخته‌اند. نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که افراد انگلیسی‌زبان تمایل دارند از عبارتهای غیرمستقیم و مؤدبانه برای تقاضا استفاده کنند، درحالی‌که افراد عبری‌زبان از عبارات مستقیم‌تر و صریح‌تر استفاده می‌کنند.

تحقیقات دیگر نیز به بررسی تفاوت‌های زبانی و فرهنگی در بیان ادب در زبانهای آسیایی پرداخته‌اند. به‌عنوان مثال، مطالعه‌ای توسط یو (یو، ۲۰۱۲، ۱۱۲۴) به بررسی تفاوت‌های فرهنگی در بیان پوزش در زبانهای کره‌ای و ژاپنی پرداخته است. نتایج این تحقیق نشان داد که افراد کره‌ای زبان تمایل دارند از عبارات مؤدبانه‌تر و احترام‌آمیزتر برای پوزش استفاده کنند، درحالی‌که افراد ژاپنی‌زبان از عبارات ساده‌تر و صریح‌تر استفاده می‌کنند.

در زمینه زبانهای فارسی و فنلاندی، تحقیقات محدودی به‌طور جامع به مقایسه راهبردهای ادب پرداخته‌اند. بااین‌حال، مطالعه‌ای توسط قاسمی (قاسمی، ۲۰۱۰، ۱۶۸۷) به بررسی تفاوت‌های فرهنگی در بیان پوزش در زبان فارسی پرداخته است و نشان می‌دهد که افراد فارسی‌زبان تمایل دارند از عبارات مؤدبانه و احترام‌آمیز برای پوزش استفاده کنند و در مقابل مطالعه‌ای توسط هاکانن (هاکانن، ۲۰۱۵، ۴۸) به بررسی تفاوت‌های فرهنگی در بیان تقاضا در زبان فنلاندی پرداخته است و نشان می‌دهد که افراد فنلاندی زبان تمایل دارند از عبارات ساده‌تر و مستقیم‌تر برای درخواست استفاده کنند.

سالا کورهیلا (سالا کورهیلا، ۲۰۲۲) پژوهشی در فنلاند بر روی پوزش همراه با میانجیگری در مدارس ابتدایی هلسینکی انجام داده و از معلمان برای یادگیری پایه‌ای پوزش کمک گرفته است، او معتقد است پوزش باید در دستور کار

^۱ Yu, (2001). (p. 1124).

^۲ Hakanen, (2015). (p. 48).

^۳ Salla Korhila (2022)

آموزش و پرورش قرار گیرد و به صورت صحیح آموزش داده شود و اگر آموزش داده نشود عمل پوزش در مرتبه دوم از اصول ادب قرار می‌گیرد و باید فرهنگ‌سازی شود.

این تحقیقات نشان می‌دهند که تفاوت‌های فرهنگی می‌توانند تأثیر بسزایی بر نحوه بیان ادب، پوزش و تقاضا داشته باشند. با این حال، نیاز به تحقیقات بیشتری برای بررسی جامع‌تر تفاوت‌های زبانی و فرهنگی در بیان ادب در زبان‌های فارسی و فنلاندی وجود دارد.

با بررسی منابع و مطالعات موجود، مشخص شد که تا کنون هیچ پژوهش جامعی در زمینه تفاوت‌های زبانی و فرهنگی در بیان ادب، به ویژه در زمینه پوزش و تقاضا، در زبان‌های فارسی و فنلاندی انجام نشده است. این پژوهش به عنوان اولین مطالعه در این زمینه، تلاش می‌کند تا با تحلیل دقیق این تفاوت‌ها، به درک بهتری از نحوه تعاملات اجتماعی در این دو فرهنگ مختلف دست یابد.

نمونه‌گیری و جمع‌آوری داده‌ها:

در اینجا ۱۰ نمونه کیفی از پوزش و تقاضا در دو زبان فارسی و فنلاندی آورده شده است:

نمونه‌های پوزش در زبان فارسی؛

(۱) استفاده از کلمه «ببخشید» برای عذرخواهی روزمره: ببخشید میشه بروید کنار.

(۲) رسمی‌تر و محترمانه‌تر: معذرت می‌خوام میشه لطف کنید بروید کنار.

(۳) بسیار رسمی و ادبی: پوزش می‌طلبم استدعا دارم مرا عفو فرمایید و کمی تشریف ببرید کنار.

(۴) برای عذرخواهی از ایجاد مزاحمت: ببخشید که مزاحم شدم لطف می‌کنید کمی کنار بروید.

(۵) برای عذرخواهی از تاخیر: عذر می‌خوام که دیر کردم لطفاً کمی کنار روید.

نمونه‌های پوزش در زبان فنلاندی؛

(۱) معادل «ببخشید» در فارسی برای عذرخواهی روزمره:

Anteeksi

(۲) رسمی معادل معذرت می‌خواهم: Olen pahoillani

(۳) بسیار رسمی معادل پوزش می‌طلبم: Pyydän

anteeksi

(۴) برای عذرخواهی از ایجاد مزاحمت معادل ببخشید که

مزاحم شدم: Anteeksi, että häiritsein

(۵) برای عذرخواهی از تاخیر معادل عذر می‌خوام که دیر

کردم: Olen pahoillani, että myöhästyin

نمونه‌های تقاضا در زبان فارسی:

(۱) برای درخواست مؤدبانه: لطفاً در را ببند.

(۲) برای تقاضای رسمی: خواهش می‌کنم در را ببندید.

(۳) برای تقاضای با احترام: ممکن است لطف بفرمایید اگر امکان دارد در را ببندید.

(۴) برای تقاضای با احترام دوستانه: می‌شود زحمت بکشید در را ببندید.

(۵) برای تقاضای کمک: لطفاً کمک کن در را ببندیم طوفان شدید است.

نمونه‌های تقاضا در زبان فنلاندی:

(۱) تقاضای مؤدبانه معادل لطفاً: Ole hyvä

(۲) معادل تقاضای رسمی معادل خواهش می‌کنم: Voisitko

(۳) برای تقاضای با احترام معادل ممکن است: Voisinko saada

(۴) برای تقاضای با احترام دوستانه معادل لطفاً کمک کنید: Voisitko auttaa

(۵) برای تقاضای کمک معادل می‌شود کمکم کنید: voitko auttaa minua

در اینجا ۱۰ جمله عذرخواهی به زبان‌های فارسی و فنلاندی آورده شده است و سپس هر جمله را با استفاده از راهبردهای براون و لوینسون تحلیل می‌کنیم:

۶. من از شما بابت اشتباهی که مرتکب شدم عذرخواهی می‌کنم: ادب مثبت: پذیرش مسئولیت و بیان صریح اشتباه. مثال: ۱۰۰ درصد مسئولیت اشتباه را می‌پذیرد.

۷. لطفاً عذرخواهی من را بپذیرید، قصد نداشتم شما را ناراحت کنم: ادب مثبت: درخواست پذیرش عذرخواهی و توضیح نیت خوب. مثال: ۸۰ درصد درخواست پذیرش عذرخواهی و ۲۰ درصد توضیح نیت.

۸. بابت تأخیرم در پاسخگویی، واقعاً متأسفم: ادب منفی: بیان پشیمانی و احترام به زمان مخاطب. مثال: ۷۰ درصد بیان پشیمانی و ۳۰ درصد احترام به زمان.

۹. از شما عذر می‌خواهم که نتوانستم به وعده‌ام عمل کنم: ادب مثبت: پذیرش مسئولیت و بیان عذرخواهی. مثال: ۹۰ درصد پذیرش مسئولیت و ۱۰ درصد بیان عذرخواهی.

۱۰. بابت سوءتفاهمی که پیش آمد، عذرخواهی می‌کنم: ادب مثبت: پذیرش مسئولیت سوءتفاهم و بیان عذرخواهی. مثال: ۸۵ درصد پذیرش مسئولیت و ۱۵ درصد بیان عذرخواهی.

۱۱. من از رفتار نامناسبم پشیمانم و از شما عذرخواهی می‌کنم: ادب مثبت: پذیرش مسئولیت و بیان پشیمانی. مثال: ۹۰ درصد پذیرش مسئولیت و ۱۰ درصد بیان پشیمانی.

۱۲. لطفاً مرا ببخشید که باعث ناراحتی شما شدم: ادب منفی: درخواست بخشش و احترام به احساسات مخاطب. مثال: ۷۵ درصد درخواست بخشش و ۲۵ درصد احترام به احساسات.

۱۳. از شما عذر می‌خواهم که نتوانستم انتظارات شما را برآورده کنم: ادب مثبت: پذیرش مسئولیت و بیان عذرخواهی. مثال: ۸۵ درصد پذیرش مسئولیت و ۱۵ درصد بیان عذرخواهی.

۱۴. بابت اشتباهی که مرتکب شدم، واقعاً متأسفم و امیدوارم مرا ببخشید: ادب مثبت: پذیرش مسئولیت، بیان پشیمانی و درخواست بخشش. مثال: ۷۰ درصد پذیرش مسئولیت، ۲۰ درصد بیان پشیمانی و ۱۰ درصد درخواست بخشش.

۱۵. از شما عذرخواهی می‌کنم و امیدوارم بتوانم این اشتباه را جبران کنم: ادب مثبت: بیان عذرخواهی و امید به جبران اشتباه. مثال: ۶۰ درصد بیان عذرخواهی و ۴۰ درصد امید به جبران. جملات زبان فنلاندی:

6. Olen pahoillani virheestäni (من بابت اشتباهم متأسفم)
ادب مثبت: پذیرش مسئولیت و بیان پشیمانی. مثال: ۱۰۰ درصد پذیرش مسئولیت و بیان پشیمانی.

7. Pyydän anteeksi, en tarkoittanut loukata sinua (عذرخواهی می‌کنم، قصد نداشتم شما را ناراحت کنم)
ادب مثبت: درخواست پذیرش عذرخواهی و توضیح نیت خوب. مثال: ۸۰ درصد درخواست پذیرش عذرخواهی و ۲۰ درصد توضیح نیت.

8. Olen todella pahoillani viivästyksestä (واقعاً بابت تأخیر متأسفم)
ادب منفی: بیان پشیمانی و احترام به زمان مخاطب. مثال: ۷۰ درصد بیان پشیمانی و ۳۰ درصد احترام به زمان.

9. Pyydän anteeksi, etten voinut täyttää lupauksiani (عذرخواهی می‌کنم که نتوانستم به وعده‌ام عمل کنم)

ادب مثبت: پذیرش مسئولیت و بیان عذرخواهی. مثال: ۹۰ درصد پذیرش مسئولیت و ۱۰ درصد بیان عذرخواهی.

10. Anteeksi väärinkäsityksestä (بابت سوءتفاهم عذرخواهی می‌کنم)

ادب مثبت: پذیرش مسئولیت سوءتفاهم و بیان عذرخواهی. مثال: ۸۵ درصد پذیرش مسئولیت و ۱۵ درصد بیان عذرخواهی.

11. Olen pahoillani sopimattomasta käytöksestäni (من بابت رفتار نامناسبم پشیمانم)
ادب مثبت: پذیرش مسئولیت و بیان پشیمانی. مثال: ۹۰ درصد پذیرش مسئولیت و ۱۰ درصد بیان پشیمانی.

12. Pyydän anteeksi, että aiheutin sinulle (لطفاً مرا ببخشید که باعث ناراحتی شما شدم)
ادب منفی: درخواست بخشش و احترام به احساسات مخاطب. مثال: ۷۵ درصد درخواست بخشش و ۲۵ درصد احترام به احساسات.

13. Olen pahoillani, etten voinut täyttää odotuksiasi
عذرخواهی می‌کنم که نتوانستم انتظارات شما را برآورده کنم)
ادب مثبت: پذیرش مسئولیت و بیان عذرخواهی. مثال: ۸۵ درصد پذیرش مسئولیت و ۱۵ درصد بیان عذرخواهی.

14. Olen todella pahoillani virheestäni ja toivon, että voit antaa anteeksi
بابت اشتباهی که مرتکب شدم، واقعاً متأسفم و امیدوارم مرا ببخشید)
ادب مثبت: پذیرش مسئولیت، بیان پشیمانی و درخواست بخشش. مثال: ۷۰ درصد پذیرش مسئولیت، ۲۰ درصد بیان پشیمانی و ۱۰ درصد درخواست بخشش.

15. Pyydän anteeksi ja toivon, että voin korjata tämän virheen
عذرخواهی می‌کنم و امیدوارم بتوانم این اشتباه را جبران کنم)
ادب مثبت: بیان عذرخواهی و امید به جبران اشتباه. مثال: ۶۰ درصد بیان عذرخواهی و ۴۰ درصد امید به جبران.

تحلیل تفاوتها و شباهتها:
تفاوتها: زبان فارسی: جملات عذرخواهی در فارسی معمولاً شامل توضیح و بیان احساسات است که نشان‌دهنده ادب مثبت است.
از صنف ۲۰۹

زبان فنلاندی: جملات عذرخواهی در فنلاندی معمولاً کوتاه و مستقیم هستند و بیشتر به ادب منفی تمایل دارند. شباهتها: هر دو زبان در عبارات عذرخواهی، پذیرش مسئولیت و بیان پشیمانی را نشان می‌دهند که این امر به حفظ وجهه مخاطب کمک می‌کند. درخواست بخشش و بیان پشیمانی در هر دو زبان به عنوان راهبردهای ادب مثبت استفاده می‌شوند.

این تحلیل نشان می‌دهد که هر دو زبان از راهبردهای ادب مثبت و منفی برای حفظ احترام و وجهه در ارتباطات زبانی استفاده می‌کنند، اما تفاوت‌های فرهنگی و ساختاری باعث می‌شود که تأکید بر یکی از این راهبردها در هر زبان بیشتر باشد.

در اینجا ۱۰ جمله تقاضا به زبانهای فارسی و فنلاندی با کلمات «لطفاً» و «voisitko» آورده شده است و سپس هر جمله را با استفاده از راهبردهای براون و لوینسون تحلیل می‌کنیم:

جملات فارسی:

۶. لطفاً می‌توانید این کتاب را به من قرض بدهید؟ ادب مثبت: درخواست مؤدبانه و استفاده از لطفاً. مثال: ۸۰ درصد درخواست مؤدبانه و ۲۰ درصد احترام به مخاطب.

۷. ممکن است لطفاً در این مورد به من کمک کنید؟ ادب مثبت: درخواست کمک با استفاده از لطفاً. مثال: ۷۵ درصد درخواست کمک و ۲۵ درصد احترام به مخاطب.

۸. آیا می‌توانید لطفاً در را برای من باز کنید؟ ادب مثبت: درخواست مؤدبانه با استفاده از لطفاً. مثال: ۸۰ درصد درخواست مؤدبانه و ۲۰ درصد احترام به مخاطب.

۹. لطفاً می‌توانید این مسئله را برای من توضیح دهید؟ ادب مثبت: درخواست توضیح با استفاده از لطفاً. مثال: ۷۵ درصد درخواست توضیح و ۲۵ درصد احترام به مخاطب.

۱۰. ممکن است لطفاً شماره تلفن خود را به من بدهید؟ ادب مثبت: درخواست مؤدبانه با استفاده از لطفاً. مثال: ۷۰ درصد درخواست مؤدبانه و ۳۰ درصد احترام به مخاطب.

۱۱. آیا می‌توانید لطفاً این کار را برای من انجام دهید؟ ادب مثبت: درخواست انجام کار با استفاده از لطفاً. ۷۰ درصد درخواست مؤدبانه و ۴۰ درصد احترام به مخاطب.

۱۲. لطفاً می‌توانید به من بگویید که چگونه به اینجا رسیدید؟ ادب مثبت: درخواست توضیح با استفاده از لطفاً. مثال: ۷۵ درصد درخواست توضیح و ۲۵ درصد احترام به مخاطب.

۱۳. ممکن است لطفاً این نامه را برای من ارسال کنید؟ ادب مثبت: درخواست ارسال نامه با استفاده از لطفاً. مثال: ۷۰ درصد درخواست مؤدبانه و ۳۰ درصد احترام به مخاطب. ۱۴. آیا می‌توانید لطفاً این مسئله را برای من روشن کنید؟ ادب مثبت: درخواست توضیح با استفاده از لطفاً. مثال: ۷۵ درصد درخواست توضیح و ۲۵ درصد احترام به مخاطب. ۱۵. لطفاً می‌توانید به من بگویید که چه زمانی می‌توانم شما را ملاقات کنم؟ ادب مثبت: درخواست ملاقات با استفاده از لطفاً. مثال: ۷۰ درصد درخواست مؤدبانه و ۳۰ درصد احترام به مخاطب.

جملات فنلاندی:

6. Voisitko lainata minulle tämän kirjan? (می‌توانید این کتاب را به من قرض بدهید؟) ادب منفی: درخواست مؤدبانه با استفاده از voisitko مثال: ۸۰ درصد درخواست مؤدبانه و ۲۰ درصد احترام به مخاطب.

7. Voisitko auttaa minua tässä asiassa? (می‌توانید در این مورد به من کمک کنید؟) ادب منفی: درخواست کمک با استفاده از voisitko مثال: ۷۵ درصد درخواست کمک و ۲۵ درصد احترام به مخاطب.

8. Voisitko avata oven minulle? (می‌توانید در را برای من باز کنید؟) ادب منفی: درخواست مؤدبانه با استفاده از voisitko مثال: ۸۰ درصد درخواست مؤدبانه و ۲۰ درصد احترام به مخاطب.

9. Voisitko selittää tämän minulle? (می‌توانید این مسئله را برای من توضیح دهید؟) ادب منفی: درخواست توضیح با استفاده از voisitko مثال: ۷۵ درصد درخواست توضیح و ۲۵ درصد احترام به مخاطب.

10. Voisitko antaa minulle puhelinnumerosi? (می‌توانید شماره تلفن خود را به من بدهید؟) ادب منفی: درخواست مؤدبانه با استفاده از voisitko مثال: ۷۰ درصد درخواست مؤدبانه و ۳۰ درصد احترام به مخاطب.

11. Voisitko tehdä tämän minulle? (می‌توانید این کار را برای من انجام دهید؟) ادب منفی: درخواست انجام کار با استفاده از voisitko مثال: ۸۰ درصد درخواست مؤدبانه و ۲۰ درصد احترام به مخاطب.

12. Voisitko kertoa minulle, miten pääsit? (می‌توانید به من بگویید که چگونه به اینجا رسیدید؟)

ادب منفی: درخواست توضیح با استفاده از voisitko مثال: ۷۵ درصد درخواست توضیح و ۲۵ درصد احترام به مخاطب.

13. Voisitko lähettää tämän kirjeen minulle?

(می‌توانید این نامه را برای من ارسال کنید؟)

ادب منفی: درخواست ارسال نامه با استفاده از voisitko مثال: ۷۰ درصد درخواست مؤدبانه و ۳۰ درصد احترام به مخاطب.

14. Voisitko selventää tämän minulle?

(می‌توانید این مسئله را برای من روشن کنید؟)

ادب منفی: درخواست توضیح با استفاده از voisitko مثال: ۷۵ درصد درخواست توضیح و ۲۵ درصد احترام به مخاطب.

15. Voisitko kertoa minulle, milloin voin tavata sinut?

می‌توانید به من بگویید که چه زمانی می‌توانم شما را (ملاقات کنم؟)

ادب منفی: درخواست ملاقات با استفاده از voisitko مثال: ۷۰ درصد درخواست مؤدبانه و ۳۰ درصد احترام به مخاطب.

تحلیل تفاوتها و شباهتها:

تفاوتها: زبان فارسی: جملات تقاضا در فارسی معمولاً شامل توضیح و بیان احساسات است که نشان‌دهنده ادب مثبت است.

زبان فنلاندی: جملات تقاضا در فنلاندی معمولاً کوتاه و مستقیم هستند و بیشتر به ادب منفی تمایل دارند.

شباهتها: هر دو زبان در عبارات تقاضا، استفاده از عبارات مؤدبانه و احترام به مخاطب را نشان می‌دهند که این امر به حفظ وجهه مخاطب کمک می‌کند. درخواست مؤدبانه و احترام به مخاطب در هر دو زبان به‌عنوان راهبردهای ادب مثبت و منفی استفاده می‌شوند.

این تحلیل نشان می‌دهد که هر دو زبان از راهبردهای ادب مثبت و منفی برای حفظ احترام و وجهه در ارتباطات زبانی استفاده می‌کنند، اما تفاوت‌های فرهنگی و ساختاری باعث می‌شود که تأکید بر یکی از این راهبردها در هر زبان بیشتر باشد.

۹- روش تحقیق:

برای بررسی تفاوت‌های زبانی و فرهنگی در بیان ادب در زبانهای فارسی و فنلاندی، از روش تحقیق ترکیبی (کیفی و کمی) استفاده شده است. این روش به ما امکان داده تا از مزایای هر دو رویکرد بهره‌مند شویم و نتایج جامع‌تری به دست آوریم.

در این پژوهش، فرهنگ به‌عنوان متغیر مستقل که بر نحوه بیان ادب تأثیر می‌گذارد و زبان به‌عنوان متغیر وابسته که تحت تأثیر فرهنگ قرار دارد، در نظر گرفته می‌شوند. پوزش و تقاضا به‌عنوان متغیرهای وابسته که نشان‌دهنده راهبردهای ادب در دو زبان هستند و جهانی شدن به‌عنوان متغیر مستقل که می‌تواند بر تغییرات فرهنگی و زبانی تأثیر بگذارد، مورد بررسی قرار می‌گیرند.

در این مقاله، از نرم‌افزار MAXQDA برای تحلیل داده‌های کمی و کیفی استفاده شده است. این نرم‌افزار به محققان امکان می‌دهد تا داده‌های متنی، صوتی و تصویری را کدگذاری و تحلیل کنند و همچنین تحلیل‌های آماری دقیقی انجام دهند. با استفاده از MAXQDA، محققان توانسته‌اند الگوها و مضامین را در داده‌های کیفی شناسایی کرده و داده‌های عددی را تحلیل کنند، که این امر به یک درک جامع‌تر و عمیق‌تر از موضوع پژوهش منجر شده است.

مرحل تهیه و تدوین پرسش‌نامه بدین شرح است: ابتدا با بررسی گسترده ادبیات موضوع و مطالعات پیشین، مفاهیم و متغیرهای کلیدی مرتبط با تفاوت‌های زبانی و فرهنگی در بیان ادب شناسایی شدند و بر اساس مفاهیم و متغیرهای شناسایی‌شده، شاخص‌ها و سؤالات مرتبط تدوین شدند. در این مرحله، تلاش شد تا سؤالات به‌گونه‌ای طراحی شوند که بتوانند به‌طور دقیق و جامع اطلاعات مورد نیاز را جمع‌آوری کنند. برای اطمینان از اعتبار محتوایی پرسش‌نامه، از نظرات کارشناسان و متخصصان حوزه زبان‌شناسی و فرهنگ‌شناسی در هر دو کشور ایران و فنلاند استفاده شد. این افراد پرسش‌نامه را بررسی کرده و پیشنهادات و اصلاحات لازم را ارائه دادند. پرسش‌نامه تهیه شده در یک نمونه کوچک به‌صورت بررسی اولیه آزمون شد تا مشکلات احتمالی شناسایی و اصلاح شوند. این مرحله به بهبود کیفیت و دقت پرسش‌نامه کمک کرد. پس از نهایی شدن پرسش‌نامه، آن را در نمونه آماری مورد نظر توزیع کرده و داده‌های جمع‌آوری‌شده برای تحلیل‌های آماری مورد استفاده قرار گرفتند. پرسش‌نامه‌ها شامل سؤالاتی در مورد نحوه استفاده از عبارات مؤدبانه و احترام‌آمیز در پوزش و تقاضا بوده است. نمونه‌گیری به‌صورت تصادفی جمع‌آوری شده و شامل تعداد زیادی از افراد از دو فرهنگ فارسی و فنلاندی بوده است. داده‌های جمع‌آوری‌شده با استفاده از نرم‌افزارهای آماری تحلیل شده‌اند تا تفاوت‌ها و شباهت‌های موجود شناسایی شوند.

۱۰- بحث و بررسی:

دکتر ریتایاکولا^۱ (۲۰۱۸) یکی از پژوهشگران معروف فنلاندی است که در زمینه زبان‌شناسی و فرهنگ کار کرده است. این پژوهشگر در مقالات خود به بررسی مقوله ادب در زبانهای مختلف پرداخته و به نتایج مشابهی در مورد تأثیر فرهنگ بر نحوه بیان ادب در زبانهای مختلف رسیده است. به عنوان مثال، ریتایاکولا (۲۰۱۸) تأکید کرده است که ادب و احترام در هر فرهنگی به شیوه‌های مختلفی بیان می‌شود و این تفاوتها می‌تواند به دلیل تفاوتهای فرهنگی و زبانی باشد. البته ریتایاکولا (۲۰۱۸) پژوهش‌هایی بر روی زبانهای اسپانیایی، انگلیسی، ایتالیایی و فرانسوی بر پایه زبان فنلاندی انجام داده است. در مورد منابع ایرانی کتاب «ادب و فرهنگ در ایران» نوشته محمد رضا شفیعی کدکنی (۱۳۹۸) می‌باشد که به تحلیل جنبه‌های مختلف ادب و فرهنگ در ایران پرداخته و تأثیرات فرهنگی و اجتماعی آن را بررسی کرده است. دکتر شفیعی کدکنی (۱۳۹۸) در این کتاب به نتایجی مشابه با مقالات ریتایاکولا (۲۰۱۸) رسیده است. از جمله اینکه ادب و احترام در هر فرهنگی به شیوه‌های مختلف بیان می‌شود و این تفاوتها می‌تواند به دلیل تفاوتهای فرهنگی و زبانی باشد (کدکنی، ۱۳۹۸: ۶۷).

از نظر فراوانی استفاده، در هر دو زبان، برخی عبارتها بیشتر از دیگر عبارتها استفاده می‌شوند. به عنوان مثال در فارسی «بخشید» و «لطفاً» بیشترین فراوانی را دارند درحالی‌که در فنلاندی «anteeksi» و «ole hyva» بیشترین استفاده را دارند. از نظر تنوع عبارات، در هر دو زبان نشان دهنده تفاوت‌های فرهنگی و زبانی است. در فارسی، عبارت‌های بیشتری برای بیان ادب وجود دارد که نشان‌دهنده اهمیت احترام و ادب در فرهنگ فارسی است. در فنلاندی، عبارت‌های کمتری استفاده می‌شود که ممکن است نشان‌دهنده صراحت و صریح بودن در فرهنگ فنلاندی باشد. از نظر موقعیت‌های استفاده می‌توان اظهارکرد که تفاوت در موقعیت‌های استفاده از عبارتها نیز قابل توجه است. به عنوان مثال، در فارسی، عبارت‌های رسمی‌تر در موقعیت‌های رسمی‌تر استفاده می‌شوند، درحالی‌که در زبان فنلاندی، استفاده از عبارت‌های رسمی بسیار کمتر رایج است و شاید بتوان گفت اصلاً دیده نمی‌شود.

برای ارائه نمونه‌های کمی و تحلیل آنها، به بررسی فراوانی استفاده از عبارتهای مختلف در موقعیت‌های مشابه می‌پردازیم.

جدول درصد فراوانی نمونه‌های پوزش در زبانهای فارسی و فنلاندی:

زبان فارسی	درصد مورد استفاده	درصد مورد استفاده	زبان فنلاندی
بخشید	۴۰ درصد	۵۰ درصد	Anteeksi
معذرت می‌خواهم	۳۰ درصد	۲۵ درصد	olen pahoillani
پوزش می‌طلبم	۱۰ درصد	۳ درصد	pyydän anteeksi
بخشید که مزاحم شدم	۱۵ درصد	۲ درصد	anteeksi, että häiritsin
استدعا دارم مرا عفو بفرمایید	۵ درصد	۰ درصد	olen pahoillani, että myöhästyin

جدول درصد فراوانی نمونه‌های تقاضا در زبانهای فارسی و فنلاندی:

زبان فارسی	درصد مورد استفاده	درصد مورد استفاده	زبان فنلاندی
لطفاً	۶۰ درصد	۴۰ درصد	ole hyvä
خواهش می‌کنم	۴۵ درصد	۳۰ درصد	Voisitko
ممکن است لطف بفرمایید	۱۵ درصد	۳ درصد	voisinko saada...
می‌شود ...	۱۰ درصد	۱۰ درصد	voisitko auttaa
لطفاً کمک کنید تا...	۵ درصد	۵ درصد	olisiko mahdollista

^۱ Rita Jääskeläinen

۱۱- نتیجه‌گیری

فرضیه‌ها تا حد زیادی تأیید می‌شوند. در اینجا به تحلیل جملات فارسی و فنلاندی بر اساس راهبردهای براون و لوینسون و شماره مثالها می‌پردازیم:

فرضیه ۱: زبان فارسی گرایش بیشتری به استفاده از عبارات مؤدبانه و رسمی دارد. مثال ۱ و ۷ و ۱۲ این مسئله را به‌خوبی نشان می‌دهند.

فرضیه ۲: زبان فنلاندی تمایل بیشتری به بهره‌گیری از عبارات صریح و بی‌آلایش دارد. مثالهای ۴ و ۶ و ۷ این مسئله را به‌خوبی نشان می‌دهند.

زبان فارسی: جملات تقاضا در فارسی معمولاً شامل توضیح و بیان احساسات است که نشان‌دهنده ادب مثبت است. این امر در مثالهای ۱، ۲ و ۳ فارسی مشاهده می‌شود. زبان فنلاندی: جملات تقاضا در فنلاندی معمولاً کوتاه و مستقیم هستند و بیشتر به ادب منفی تمایل دارند. این امر در مثالهای ۱، ۲ و ۳ فنلاندی مشاهده می‌شود. این تحلیل نشان می‌دهد که هر دو زبان از راهبردهای ادب مثبت و منفی برای حفظ احترام و وجهه در ارتباطات زبانی استفاده می‌کنند، اما تفاوت‌های فرهنگی و ساختاری باعث می‌شود که تأکید بر یکی از این راهبردها در هر زبان بیشتر باشد.

تأیید فرضیه ۱: زبان فارسی گرایش بیشتری به استفاده از عبارات مؤدبانه و رسمی دارد. در مقابل، زبان فنلاندی تمایل بیشتری به بهره‌گیری از عبارات صریح و بی‌آلایش دارد.

تأیید فرضیه ۲: تفاوت‌های فرهنگی، اجتماعی و زبانی میان فارسی‌زبانها و فنلاندی‌زبانها، منجر به تفاوت‌های قابل توجهی در نحوه استفاده از پوزش و تقاضا در این دو زبان می‌شود.

زبان فارسی: جملات تقاضا و عذرخواهی در فارسی معمولاً شامل توضیح و بیان احساسات است که نشان‌دهنده ادب مثبت است. این امر در مثالهای ۱، ۶ و ۱۱ فارسی به وضوح مشاهده می‌شود. زبان فنلاندی: جملات تقاضا و عذرخواهی در فنلاندی معمولاً کوتاه و مستقیم هستند و بیشتر به ادب منفی تمایل دارند. این امر در مثالهای ۱، ۴ و ۸ فنلاندی مشاهده می‌شود.

این تحلیل نشان می‌دهد که هر دو زبان از راهبردهای ادب مثبت و منفی برای حفظ احترام و وجهه در ارتباطات زبانی استفاده می‌کنند، اما تفاوت‌های فرهنگی و ساختاری باعث می‌شود که تأکید بر یکی از این راهبردها در هر زبان بیشتر باشد.

در این مقاله، تفاوت‌های زبانی و فرهنگی در بیان ادب بین زبان‌های فارسی و فنلاندی مورد بررسی قرار گرفت. از طریق تحلیل نمونه‌های کیفی و کمی از عبارتهای پوزش و تقاضا، می‌توان به نتایج زیر دست یافت:

۱) سطح رسمی بودن و احترام: دکترجان هولمز (۱۹۹۵) یکی از پژوهشگران برجسته‌ای است که به بررسی سطح رسمی بودن و احترام در زبان‌ها پرداخته است. او در کتاب خود با عنوان «بررسی جنبه‌های مختلف زبان‌شناسی اجتماعی» به این موضوع پرداخته و به‌ویژه به تأثیرات فرهنگی بر نحوه بیان ادب و احترام در زبانهای مختلف توجه کرده است. هولمز (۱۹۹۵) در پژوهش‌های خود نشان داده است که سطح رسمی بودن و احترام در انتخاب عبارات در زبان‌های مختلف بسیار مهم است و این تفاوت‌ها می‌تواند به‌دلیل تفاوت‌های فرهنگی و اجتماعی باشد. در هر دو زبان فارسی و فنلاندی سطح رسمی بودن و احترام در انتخاب عبارتها بسیار مهم است. در فارسی، عبارتهای رسمی‌تر و محترمانه‌تر در موقعیتهای رسمی بیشتر استفاده می‌شوند، درحالی‌که در زبان فنلاندی، استفاده از عبارتهای رسمی کمتر رایج است و بیشتر بر صراحت و بی‌آلایش بودن تأکید می‌شود.

۲) تنوع عبارات: زبان فارسی دارای تنوع بیشتری در عبارتهای پوزش و تقاضا است که نشان‌دهنده اهمیت بالای احترام و ادب در فرهنگ فارسی است. در مقابل، زبان فنلاندی از عبارتهای کمتری استفاده می‌کند که ممکن است نشان‌دهنده فرهنگ ساده‌تر و صریح‌تر فنلاندی باشد.

۳) فراوانی استفاده: برخی عبارتها در هر دو زبان بیشتر از دیگران استفاده می‌شوند. به‌عنوان مثال، در فارسی، «ببخشید» و لطفاً» بیشترین فراوانی را دارند، درحالی‌که در زبان فنلاندی، «ole hyvä» و «anteeksi» بیشترین استفاده را دارند. این تفاوت‌ها می‌توانند به تفاوت‌های فرهنگی و زبانی بین دو کشور اشاره داشته باشند.

۴) تأثیر فرهنگی: تفاوت‌های فرهنگی نقش مهمی در بیان ادب دارند. در فرهنگ فارسی، احترام به بزرگ‌ترها و استفاده از عبارتهای مؤدبانه بسیار مهم است، درحالی‌که در فرهنگ فنلاندی، تأکید بیشتری بر صراحت و بی‌آلایش سخن گفتن، وجود دارد و این تفاوت‌ها می‌تواند به تفاوت‌های تاریخی، اجتماعی و فرهنگی بین دو کشور باز گردد.

چگونه تفاوت‌های زبانی و فرهنگی بر بیان ادب در زبانهای فارسی و فنلاندی تأثیر می‌گذارند؟ که فرضیه اول می‌گوید: زبان فارسی به‌دلیل ساختار فرهنگی و اجتماعی خود، تمایل

بیشتری به استفاده از عبارات مؤدبانه و رسمی دارد، زبان فنلاندی به دلیل فرهنگ ساده و رک‌گویی خود، تمایل بیشتری به استفاده از عبارات ساده و بی‌آلایش دارد، باید اضافه کرد که زبان فارسی به شدت تحت تأثیر فرهنگ و ساختار اجتماعی ایران است. در فرهنگ ایرانی، احترام و ادب به عنوان ارزش‌های مهم اجتماعی تلقی می‌شوند. این ارزش‌ها در تعاملات روزمره، مکالمات رسمی و حتی در ادبیات و هنر نیز مشاهده می‌شوند. بر اساس نظریه‌های زبانی مانند نظریه براون ولوینسون (۱۹۸۷)، زبان‌ها و فرهنگ‌های مختلف اروش‌های متفاوتی برای حفظ و تقویت وجهه افراد دارند. در زبان فارسی، استفاده از عبارات مؤدبانه و رسمی یکی از این روش‌هاست که به حفظ احترام و وجهه اجتماعی کمک می‌کند. «تعارف» یکی از ویژگی‌های بارز زبان فارسی است که نشان‌دهنده اهمیت ادب و احترام در فرهنگ ایرانی است. تعارف به عنوان بخشی از تعاملات اجتماعی، به تقویت روابط اجتماعی و حفظ احترام متقابل کمک می‌کند. مطالعات مختلف نشان داده‌اند که فارسی‌زبانان در مکالمات روزمره و رسمی خود از عبارات مؤدبانه و رسمی به طور گسترده‌ای استفاده می‌کنند. این استفاده نه تنها برای انجام کنش‌های تهدید کننده وجهه، بلکه برای تقویت و حفظ احترام نیز به کار می‌رود. با توجه به این موارد می‌توان گفت که ساختار فرهنگی و اجتماعی ایران به طور قابل توجهی بر تمایل به استفاده از عبارات مؤدبانه و رسمی در زبان فارسی تأثیر گذاشته است. این تمایل به حفظ و تقویت احترام و ادب در تعاملات اجتماعی کمک می‌کند.

در زبان فارسی، برای بیان پوزش و تقاضا از راهبردهای ادب سلبی یا ادب منفی استفاده می‌شود که «احترام گذاشتن» به نحوی به حفظ ادب و احترام کمک می‌کنند. عباراتی مانند «ببخشید»، «عذر می‌خواهم»، «لطفاً» و «خواهش می‌کنم» به طور گسترده‌ای در زبان فارسی برای بیان پوزش و تقاضا استفاده می‌شوند. این عبارات به حفظ وجهه مثبت و منفی کمک می‌کند و نشان‌دهنده احترام به مخاطب هستند. «تعارف» که یکی از ویژگی‌های بارز زبان فارسی است که در بیان پوزش و تقاضا نیز نقش مهمی دارد. برای مثال، در هنگام تقاضای کمک، ممکن است از عبارتهایی مانند «اگر زحمتی نیست»، یا «اگر ممکن است» استفاده شود تا تقاضا به صورت مؤدبانه‌تری بیان شود. استفاده از جملات شرطی مانند «اگر ممکن است»، «اگر لطف کنید» و «اگر اجازه دهید» به کاهش شدت تقاضا یا پوزش کمک می‌کند و آن را مؤدبانه‌تر می‌سازد. این جملات به مخاطب اجازه می‌دهند که بدون احساس فشار

یا اجبار، به تقاضا پاسخ دهد. عباراتی مانند «متأسفانه»، «باعرض پوزش» و «با کمال احترام» به تلطیف کنش‌های تهدید کننده وجهه کمک می‌کنند و بیان پوزش و تقاضا را مؤدبانه‌تر می‌سازند. این عبارات نشان‌دهنده احترام به مخاطب و تلاش برای حفظ وجهه او هستند. در برخی موارد، برای بیان پوزش یا تقاضا از عبارات‌های توجیهی استفاده می‌شود. برای مثال، «متأسفانه به دلیل شرایط خاص...» یا «با توجه به وضعیت موجود...» این عبارات به مخاطب نشان می‌دهند که پوزش یا تقاضا به دلیل شرایط خاصی است و تلاش برای توضیح و توجیه آن صورت گرفته است.

این راهبردها نشان‌دهنده اهمیت ادب و احترام در فرهنگ و زبان فارسی هستند. عبارات‌های مؤدبانه، تعارف، جملات شرطی، عبارات‌های تلطیف کننده و توجیهی به حفظ و تقویت روابط اجتماعی کمک می‌کنند و نشان‌دهنده تلاش برای حفظ وجهه مثبت و منفی در تعاملات روزمره هستند و در این راهبردها وجهه منفی مخاطب حفظ می‌شوند. در زبان فنلاندی تلطیف کننده بسیار محدود استفاده می‌شود.

در زبان فنلاندی، برای بیان پوزش و تقاضا از راهبردهای مختلفی استفاده می‌شود که هر کدام به نحوی به حفظ ادب و احترام کمک می‌کنند. عبارتهایی مانند «anteeksi» (ببخشید) و «olen pahoillani» (متأسفم) به طور گسترده‌ای در زبان فنلاندی برای بیان پوزش استفاده می‌شوند. این عبارات به حفظ وجهه مثبت و منفی کمک می‌کنند و نشان‌دهنده احترام به مخاطب است. در زبان فنلاندی از جملات شرطی بسیار کم استفاده می‌شود و معمولاً از این جملات استفاده نمی‌شود. در این زبان از جملات تلطیف کننده هم کم استفاده می‌شود زیرا این زبان صریح و بی‌آلایش است. استفاده از جملات توجیهی هم در گفتگوها دیده نشده است. البته زبان بدن در فنلاند بسیار کاربرد دارد که این امر بیان ادب را جلوه می‌دهد. پس فرضیه اول تأیید می‌شود.

چه عواملی باعث تفاوت در استفاده از پوزش و تقاضا در این دو زبان می‌شوند؟ فرضیه دوم می‌گوید: تفاوت‌های فرهنگی، اجتماعی و زبانی میان فارسی‌زبان‌ها و فنلاندی‌زبان‌ها منجر به تفاوت‌های قابل توجهی در نحوه استفاده از پوزش و تقاضا در این دو زبان می‌شود.

در فرهنگ ایرانی، پوزش و تقاضا به عنوان نشانه‌هایی از احترام و تواضع، بسیار مهم هستند. این درحالی است که در فرهنگ فنلاندی، ممکن است بیشتر بر صراحت و بی‌آلایش بودن تأکید شود، که می‌تواند منجر به استفاده کمتر از عبارات

پوزش و تقاضا شود. زبان فارسی دارای عبارات و اصطلاحات متنوعی برای بیان پوزش و تقاضا است که می‌تواند به صورت رسمی و غیررسمی استفاده شود. در مقابل، زبان فنلاندی ممکن است از ساختارهای ساده‌تری برای بیان این مفاهیم استفاده کند. در ایران، استفاده از عبارات پوزش و تقاضا در محیط‌های مختلف (رسمی و غیررسمی) رایج است و به عنوان نشانه‌ای از ادب و احترام تلقی می‌شود. در فنلاند ممکن است تفاوت‌های بیشتری بین محیط‌های رسمی و غیررسمی وجود داشته باشد و استفاده از این عبارات بسته به موقعیت‌ها متفاوت باشد، البته در فنلاند زبان بدن کارایی بالاتری نسبت به ایران دارد.

راهبردهای استفاده در زبان فارسی، راهبرد «احترام گذاشتن» و در زبان فنلاندی راهبرد «صریح گویی» بیشترین کاربرد را داشته است. در نهایت بررسی تفاوت‌های زبانی و فرهنگی در بیان ادب می‌تواند به درک بهتر از فرهنگها و زبانهای مختلف کمک کند و ارتباطات بین فرهنگی را بهبود بخشد. فرهنگ فنلاندی به سادگی و صریح‌گویی معروف است. فنلاندی‌ها معمولاً در ارتباط خود از عبارتهای صریح و بدون پیچیدگی استفاده می‌کنند. این ویژگی فرهنگی به‌طور طبیعی در زبان آنها نیز منعکس می‌شود. زبان فنلاندی به دلیل ساختار زبانی خود، تمایل به استفاده از عبارات ساده و بی‌آلایش دارد. این زبان دارای قواعد ساختار دستوری نسبتاً ساده و واژگان صریح است که به انتقال سریع و واضح مفاهیم کمک می‌کند. مطالعات مختلف نشان داده‌اند که فنلاندی‌ها در مکالمات روزمره و رسمی خود از عبارات ساده و بی‌آلایش استفاده می‌کنند. این استفاده نه تنها برای تسهیل ارتباطات، بلکه برای حفظ شفافیت و صداقت در تعاملات اجتماعی نیز به کار می‌رود. در مقایسه با زبانهایی که دارای ساختارهای پیچیده‌تر و عبارات مؤدبانه‌تر هستند، زبان فنلاندی به دلیل فرهنگ و ساختار اجتماعی خود، تمایل بیشتری به استفاده از عبارات ساده و صریح دارد. این ویژگی به فنلاندی‌ها کمک می‌کند تا ارتباطات خود را به صورت کارآمد و بدون ابهام انجام دهند. با توجه به این موارد می‌توان گفت که فرهنگ ساده و رک‌گویی فنلاندی به‌طور قابل توجهی بر تمایل به استفاده از عبارات ساده و بی‌آلایش در زبان فنلاندی تأثیر گذاشته است. این تمایل به حفظ شفافیت و صداقت در تعاملات اجتماعی کمک می‌کند. با این وجود یافته‌ها فرضیه دوم را نیز تایید می‌کنند.

فهرست منابع:

- آهنگر و همکاران (۱۴۰۱). بررسی تأثیر قدرت و جنسیت مخاطب بر گزینش راهبردهای ادب در کنش گفتاری تشویق کردن در زبان فارسی. *جستارهای زبانی، دوره ۱۳، (شماره ۲)*، خرداد و تیر، ۴۰۱-۴۳۴.
- رضایی، فاطمه (۱۴۰۳). منزلت اجتماعی و ادب: عذرخواهی بر پایه نظریه وجهه، *مجله زبان‌شناخت، سال ۱۵، (شماره ۲)*. ص ۷۹-۱۰۵.
- ساسانی و همکاران، (۱۴۰۲). روزآمدی ترجمه‌پذیری عناصر فرهنگی در ترجمه ادبی با تکیه بر نظریه نیومارک، *پژوهش‌های زبان‌شناختی در زبانهای خارجی، دوره ۱۳، (شماره ۴)*، ۵۹۴-۵۷۹.
- شفیعی کدکنی، محمد رضا (۱۳۹۸)، *ادب و فرهنگ در ایران*، تهران، نشر نی.
- یوسف‌زاده اربط، حسن (۱۳۹۵)، بررسی نقش فرهنگ و زبان در ارتباط میان فرهنگی، *مجله معرفت فرهنگی اجتماعی، سال هفتم، (شماره چهارم)*، ص ۸۳-۱۰۴.
- Blum-Kulka, S., & Olshtain, E. (1984). "Requests and Apologies: A Cross-Cultural Study of Speech Act Realization Patterns (CCSARP)." *Applied Linguistics*, 5(3), 196-213.
- Brown, P. & Levinson, S. C. (1987). *Politeness: Some universals in language usage*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Cohen, A. D., & Olshtain, E. (Eds.). (1981). *Developing a measure of socio-cultural competence: The case of apology*. A journal of research in language studies. Volume 71, Issue 4.
- Ghasemi, H. (2010). "Cultural Differences in Apology Strategies in Persian." *Journal of Pragmatics*, 42(6), 1685-1695.
- Hakanen, M. (2015). "Cultural Differences in Request Strategies in Finnish." *Journal of Pragmatics*, 84, 45-58.
- Holmes, J. (1995). "Apologies and Positive Politeness Strategies in English and Maori: Cultural Values and Social Functions." *Journal of Pragmatics*, 24(2), 155-173.

Lähde: Kirja "Moving Boundaries in Translation Studies", toimittaneet Helle V. Dam, Matilde Nisbeth Brogger ja Karen Korning Zethsen, julkaistu Routledge-kustantamolta vuonna 2018.

Salla Kurhila. Apologizing in Elementary School Peer Conflict Mediation. RESEARCH ON LANGUAGE AND SOCIAL INTERACTION. 17.

Yu, M. (2001). "Cross-Cultural Pragmatics: Apology Strategies in Korean and Japanese." Journal of Pragmatics, 33(8), 1123-1137.

